

IEKŠĒJIE NOTEIKUMI

Rīgā

28.12.2011

Nr. 3 – 13-8

KĀRTĪBA IZGLĪTOJAMO ZINĀTNISKI PĒTNIECISKAJAI DARBĪBAI

*Saskaņā ar Rīgas Valsts 2. ģimnāzijas
Nolikuma 65. un 66. punktu*

I. Vispārējie noteikumi

1. Kārtība izglītojamo zinātniski pētnieciskajai darbībai (turpmāk – Kārtība) izdota, lai nodrošinātu vienotas prasības zinātniski pētnieciskā darba organizācijā un vērtēšanā Rīgas Valsts 2. ģimnāzijā (turpmāk – Ģimnāzija).
2. Zinātniski pētnieciskās darbības organizāciju direktora vietnieka izglītības jomā, 10. – 12. klašu mācīšanas un mācīšanās pārziņa vadībā nodrošina mācību priekšmetu metodisko komisiju vadītāji un mācību priekšmetu skolotāji.

Grozīts ar 10.09.2014 rīkojumu Nr.72 – rs

3. Zinātniski pētnieciskais darbs (turpmāk – ZPD) ir izglītojamā patstāvīgi izstrādāts pētnieciskais darbs. Izglītojamā izstrādāts ZPD var būt teorētisks, praktisks vai radošs.
4. Pētnieciskā darba autors – katrs ģimnāzijas 11. klases izglītojamais, kuram, mācoties 10. klasē izvēlas ZPD tēmu (vai tā virzienu), darba vadītāju un līdz 31. martam iesniedz rakstisku iesniegumu direktora vietniekam izglītības jomā. Iesniegumu paraksta izglītojamais un izvēlētais darba vadītājs.

Grozīts ar 10.09.2014 rīkojumu Nr.72 – rs

- 4.¹ Pamatojoties uz izglītojamā un darba vadītāja argumentētu iesniegumu, ZPD aizstāvēšanu var noteikt 12. klasē.

Grozīts ar 10.09.2014 rīkojumu Nr.72 – rs

5. ZPD vadītājs – ģimnāzijas atbilstošās zinātnes skolotājs vai kāds cits skolotājs, kurš ir kompetents izglītojamā izvēlētajā ZPD tēmā. Atsevišķos gadījumos izglītojamajam ir tiesības izvēlēties ZPD konsultantu, kurš konsultē izglītojamo tiktāl, cik tas nepieciešams, taču atbildību par ZPD veiksmīgu izstrādāšanu un aizstāvēšanu uzņemas ZPD autors.
6. ZPD (zinātniskais) konsultants – augstāko izglītību ieguvis cilvēks, kurš nestrādā ģimnāzijā, bet ir profesionālis izglītojamā izvēlētajā ZPD jomā. Konsultants sniedz autoram konsultācijas par izvēlētais tēmas teorētiskajiem un praktiskajiem aspektiem tiktāl, cik tas nepieciešams izglītojamajam, bet izglītojamā ZPD palīdz organizēt izvēlētais ZPD vadītājs.
7. ZPD recenzents – ģimnāzijas attiecīgajās mācību priekšmetu jomas skolotājs vai cits ģimnāzijas skolotājs, kurš ir kompetents izglītojamā ZPD tēmā. Recenzenta uzdevums ir objektīvi izvērtēt izglītojamā ZPD. Recenzents nevar būt ZPD autora klases audzinātājs. Recenzentu nozīmē ZPD direktora vietnieks izglītības jomā.

Grozīts ar 10.09.2014 rīkojumu Nr. 72 – rs

8. Vispārējās vidējās izglītības vispārīzglītojošās programmas izglītojamie, kuri darbojās skolēnu mācību uzņēmumu projektos, pamatojoties uz ekonomikas skolotāja iesniegumu un izglītojamo darbības apliecinājumu, var tikt atbrīvoti no ZPD rakstīšanas.

8.¹ Matemātikas, dabaszinību un tehnikas virziena programmas ar Starptautiskā bakalaurāta izglītības programmas integrētu apguvi izglītojamie zinātniski pētniecisko darbību veic saskaņā ar Starptautiskā bakalaurāta programmas prasībām.

Grozīts ar 10.09.2014 rīkojumu Nr. 72 – rs

II. Pētnieciskās darbības mērķi un uzdevumi

9. Mērķis – sekmēt izglītojamo zinātniskā pasaules uzskata un darbības attīstību, ieinteresēt izglītojamos akadēmiskajām studijām augstskolā un darbības zinātnē, veicināt karjeras izvēli.

10. ZPD uzdevumi:

- 10.1. iepazīties ar mūsdienu zinātniski pētnieciskās darbības būtību, organizāciju un metodēm;
- 10.2. veidot prasmes darbā ar zinātnisko literatūru un aparāturu;
- 10.3. apgūt prasmi apstrādāt pētījuma gaitā iegūtos datus un analizēt rezultātus;
- 10.4. apgūt prasmi noformēt pārskatus, referātu par pētniecisko darbu un darba rezultātiem;
- 10.5. apgūt prasmi uzstāties, pamatot un aizstāvēt savu viedokli.

III. Zinātniski pētnieciskās darbības organizācija

11. Zinātniski pētnieciskās darbības koordinators uzdevumi:

- 11.1. organizēt izglītojamo ZPD tēmu un darba vadītāju izvēli
- 11.2. mācību gada sākumā izveidot ZPD izstrādes grafiku un to publicēt ģimnāzijas mājas lapā;
- 11.3. organizēt ZPD aizstāvēšanu ģimnāzijā;
- 11.4. organizēt labāko ZPD piedalīšanos Rīgas pilsētas zinātnisko darbu konferencē.

Grozīts ar 10.09.2014 rīkojumu Nr.72 – rs

12. Mācību priekšmetu metodiskās komisijas sastāda un ģimnāzijas mājas lapā ievieto ZPD tematu un ieteicamo darbu vadītāju sarakstu. Katrs pedagogs, kurš strādā 10. – 12. klasēs katru mācību gadu piedāvā vismaz 3 ZPD tematus. Viens pedagogs var vadīt ne vairāk kā 10 izglītojamo ZPD.

Grozīts ar 10.09.2014 rīkojumu Nr.72 – rs

13. Katrs ZPD autors kopīgi ar izvēlēto darba vadītāju sastāda ZPD izstrādes plānu tā, lai darba autoram būtu optimāli veikt darbu, ievērojot ZPD izstrādes termiņus.

14. ZPD izstrādes gaita un termiņi:

- 14.1. **31. marts** – rakstiska iesnieguma iesniegšana direktora vietniekam par izvēlēto ZPD tēmu un vadītāju;

14.2. **līdz 15. maijam**– 1. priekšizstāvēšanās, kuras laikā katrs ZPD autors komisijai, kuru veido vismaz 2 atbilstošās MK skolotāji, izklāsta sava darba vīziju, mērķi, uzdevumus un struktūru;

14.3. **līdz 15. decembrim**– 2. priekšizstāvēšanās, kuras laikā katrs ZPD autors komisijai, kuru veido vismaz 2 atbilstošās MK skolotāji, izklāsta sasniegto ZPD izstrādē, uzrādot vismaz pusi no plānotā darba apjoma;

14.4. **20. janvāris**– galīgais termiņš, līdz kuram ZPD autors sagatavo sava darba tīrtekstu un to iesniedz darba vadītājam. Direktora vietnieks izglītības jomā nodod darbus recenzēšanai;

14.5. **februāra sākums**(saskaņā ar attiecīgā mācību gada ZPD izstrādes grafiku) izglītojamo ZPD aizstāvēšana ģimnāzijā, ievērojot to, lai darbi ģimnāzijā tiktu aizstāvēti ne vēlāk kā mēnesi pirms darbu aizstāvēšanas pilsētas konferencē;

14.6. **februāra vidus**– labāko ZPD priekšlasījumi 10. un 11. klašu izglītojamajiem un skolotājiem.

Grozīts ar 10.09.2014 rīkojumu Nr. 72 – rs

IV. Aizstāvēšana

15. ZPD aizstāvēšana notiek katra mācību gada februārī, precīzs laiks tiek noteikts mācību gada darba plānā.

16. ZPD aizstāvēšanas grafiku izveido direktora vietniece izglītības jomā, 10. – 12.klašu pārzine un līdz katra gada 28. janvārim iekļaujot to attiecīgās nedēļas skolas darba plānā, izliekot to izglītojamajiem un skolotājiem redzamā vietā

17. ZPD aizstāvēšana notiek mācību priekšmetu metodiskajās komisijās. Darbu vērtēšanas komisiju veido vismaz 3 skolotāji. Komisijas darbu vada MK vadītājs vai kāds cits skolotājs, kurš par sēdes vadītāju tiek ievēlēts pirms sēdes. Aizstāvēšanu drīkst klausīties arī citi skolotāji un izglītojamie.

18. Vērtēšanas komisijas vadītājs:

18.1.sēdes sākumā iepazīstina izglītojamos un klātesošos ar sēdes norises kārtību;

18.2.vada vērtēšanas komisijas darbu un sagatavo vērtēšanas protokolus;

18.3.iepazīstina izglītojamos ar iegūtajiem vērtējumiem;

18.4.informē zinātniskās darbības koordinatorus, kuru izglītojamo ZPD tiek rekomendēti pilsētas konferencē.

19. Katram ZPD autoram tiek atvēlētas ne vairāk kā 7 minūtes, lai iepazīstinātu ar izstrādātā darba mērķiem, uzdevumiem, izmantotajām metodēm, izklāstītu galvenos rezultātus un secinājumus. Vērtēšanas komisijas locekļiem ir tiesības uzdot jautājumus, lai precizētu autora stāstījumu.

V. Vērtēšana

20. Izglītojamo ZPD vērtējams 10 ballu skalā. Darba vērtējums ierakstāms izglītojamā liecībā mācību gada beigās.

Balles	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Punkti	1 – 10	11 – 14	15 – 17	18 – 19	20 – 22	23 – 25	26 – 28	29 – 32	33 – 34	35 – 36

21. ZPD vērtēšanu veic zinātniski pētnieciskā darba vadītājs un recenzents saskaņā ar vērtēšanas kritērijiem (1. pielikums).

Grozīts ar 10.09.2014 rīkojumu Nr. 72 – rs

22. Katra ZPD galīgo vērtējumu apspriež vērtēšanas komisijas slēgtā sēdē un uzreiz pēc sēdes beigām rezultātus paziņo ZPD autoriem.
23. Ja komisijai radušās aizdomas par plaģiātismu, autortiesību vai citu būtisku pārkāpumu, komisija var pieņemt lēmumu vērtējumu neizziņot. Šādā gadījumā zinātniski pētnieciskās darbības organizatori mēneša laikā veic izmeklēšanu un vērtēšanas komisijai, pamatojoties uz izmeklēšanas rezultātiem, jāpieņem lēmums par ZPD vērtēšanu un vērtējumu. ZPD nevērtē arī tādā gadījumā, ja būtiski ir pārkāptas darba noformēšanai izvirzītās prasības.
24. Saņemtais vērtējums tiek ierakstīts vērtēšanas protokolā (2. pielikums), kuru paraksta visi komisijas locekļi, tas ir galīgs un negrozāms. Protokoli glabājās pie direktora vietnieka izglītības jomā.
25. Trīs darba dienu laikā pēc visu ZPD aizstāvēšanas komisijas vadītājs informē zinātniski pētnieciskās darbības organizatorus par tiem darbiem, kurus komisija izvirza Rīgas pilsētas skolēnu zinātniskās darbības konferenci.
26. ZPD iesniegšanu un izglītojamo sagatavošanu Rīgas pilsētas skolēnu zinātniskās darbības konferenci koordinē zinātniski pētnieciskās darbības organizatori.

VI. Darbu noformēšana

27. ZPD noformēšanā tiek ievēroti valstī apstiprinātie ZPD izstrādāšanas noteikumi.
28. Darbi rakstāmi latviešu valodā, izņemot ZPD, kurus aizstāv svešvalodu MK.

Grozīts ar 10.09.2014 rīkojumu Nr. 72 – rs

29. Darbs tiek rakstīts uz A4 formāta papīra, aprakstot vienu lapas pusi. Visām darba lapām jābūt caursūtām un / vai iesietām, tās nedrīkst likt atsevišķos plastikāta vāciņos.
30. Darbam jābūt datorsalikumā: burtu izmērs - 12 (nodaļu un apakšnodaļu virsrakstiem drīkst izmantot arī 14 un 16 lieluma burtus), starprindu intervāls – 1,5; attālums no lapas kreisās malas – 3 cm, no labās – 1 cm, no augšmalas un apakšmalas – 2 cm.
31. Darba apjoms humanitārajās un sociālajās zinātnēs ir ne lielāks par 30 lappusēm, dabas zinātnēs – ne lielāks par 20 lappusēm.
32. Katram darbam drīkst būt pielikumi, tomēr to apjoms nevar būt garāks par trešo daļu no darba pamatteksta.
33. Katrā ZPD ir:
  - 33.1.darba titullapa, kurā norāda skolas nosaukumu, autora vārdu un uzvārdu, darba nosaukumu, darba vadītāja vārdu, uzvārdu, akadēmisko vai zinātnisko grādu, amatu, darba konsultanta vārdu, uzvārdu, akadēmisko vai zinātnisko grādu, amatu, darba izstrādes vietu un gadu.
  - 33.2.saturs rādītājs;
  - 33.3.ievads;
  - 33.4.teorētiskais apskats, materiāla un metožu apskats;
  - 33.5.darba pamatnodaļas;
  - 33.6.secinājumi vai nobeigums;
  - 33.7.izmantotās literatūras saraksts;

33.8. anotācija svešvalodā;

33.9. pielikumi – pielikumi, tabulas, shēmas jānumurē (katrai nodaļai atsevišķi, piemēram 3.1. tabula nozīmē, ka tā ir 3. nodaļas 1. tabula). Pašā darbā tekstā jābūt atsaucēm uz visiem darbā iekļautajiem pielikumiem.

34. Darba lapas tiek numurētas. Pirmā lapa ir titullapa, uz kuras numuru neliek. Kopējā lappušu numerācijā iekļaujas arī pielikumi.

35. Katrā ZPD jāievēro zinātniskā ētika un godīgums, jālieto atsauces aiz visiem darbā citētajiem fragmentiem. Izmantotās literatūras sarakstā jāiekļauj visi citētie darbi.

36. Literatūras saraksts veidojams pēc šādiem principiem:

36.1. *monogrāfijām:*

Autors. Darba nosaukums. – Izdošanas vieta: Izdevniecība, gads. – lpp. skaits

Kļaviņš M. Vides ķīmija. – R: LU, 1996. – 208 lpp.

36.2. *rakstam rakstu krājumā:*

Autors. Darba nosaukums // Rakstu krājums nosaukums. – Izdošanas vieta: Izdevniecība, gads. – lpp., kurās publicēts raksts

Malahovska L. Austrumeiropas valstu sovjetizācija // Divdesmitā gadsimta vēstures problēmas. – R.: Mācību apgāds NT, 1997. – 115.-121. lpp.

36.3. *šķirklim enciklopēdijā:*

šķirkļa nosaukums // Enciklopēdija. – Sējuma Nr. – Izdošanas vieta: Izdevniecība, gads. – lpp., kurā publicēts šķirklis

Kartogrāfija//LPE. – 7.sēj. – R.: GER, 1986. – 123.lpp.

36.4. *rakstam žurnālā*

Autors. Raksta nosaukums // Žurnāla nosaukums. – Izdošanas gads. – Izdevuma Nr. - lpp., kurās publicēts raksts

Blūzma V. Latvijas valstiskuma ideja // Latvijas Vēsture. – 1994. – Nr.3 – 13.-20.lpp.

36.5. *rakstam avīzē*

Autors. Raksta nosaukums // Avīzes nosaukums. – Izdošanas gads. – Gads, datums (Nr.)

Gērmanis A. Gājputni sarūpē pārsteigumus // Latvijas Avīze. – 2004. – 22. jūlijs (196)